



Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 103.K.703.042/2025/9.
A felperes: Nuctech Warsaw Company Limited s.p.z.o.o.
(00-113 Varsó Emilii Plater utca 53. Lengyelország)
A felperes képviselője: DLA Piper Posztl, Nemescsói, Gyórfi-Tóth és Társai
Ügyvédi Iroda – dr. Fejes Gábor Gyula ügyvéd
(1124 Budapest, Csörsz utca 49-51.)
Az alperes: Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság
(1026 Budapest, Riadó utca 5.)
Az alperes képviselője: dr. Szathmári Réka kamarai jogtanácsos
A per tárgya: közbeszerzési ügyben hozott D.457/2/2025. számú végzés
és D.457/5/2025. számú kiegészítő végzés mint
közigazgatási cselekmények jogszerűsége

Í t é l e t:

A bíróság az alperes D.457/2/2025. iktatószámú végzését és a D.457/5/2025. iktatószámú kiegészítő végzését megsemmisíti és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 845 600 (nyolcszáznegyvenötezer-hatszáz) forint perköltséget.

A 30 000 (harmincezer) forint feljegyzett kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ítélet alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perben nem álló ajánlatkérő a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) szerinti közbeszerzési eljárást indított „2 db mobil röntgensugaras gépjármű átvilágító rendszer, CCEI-2021-BCROSS” tárgyban. A felperes 2025. július 16. napján jogorvoslati kérelmet nyújtott be az alpereshez a Kbt. 2. § (1)-(2) bekezdésének, valamint 131. § (9) bekezdésének megsértésére hivatkozva.
- [2] A jogorvoslati kérelmet a felperes jogi képviselője, dr. Fejes Gábor Gyula ügyvéd elektronikus aláírásával ellátott „e-szigno” aktában csatolt pdf dokumentumok formájában terjesztette elő. Ezek között a jogorvoslati kérelem pdf dokumentuma, a kérelmező jogi képviselőjének adott meghatalmazása, valamint a jogi képviselő által kiállított helyettesítésre szóló jogi képviselői meghatalmazás, továbbá a kérelem mellékletei kerültek elhelyezésre. A jogorvoslati kérelem 1. oldalán feltüntetésre került, hogy a kérelmező nevében dr. Csépai Balázs ügyvéd jár el, aki a helyettesítési meghatalmazás meghatalmazottja volt.

Az alperes végzése

- [3] Az alperes a 2025. július 22. napján kelt D.457/2/2025. számú végzésével a jogorvoslati kérelmet visszautasította. A végzésben azt rögzítette, hogy a jogorvoslati kérelem mellékleteként csatolásra került ügyvédi meghatalmazás a kérelmező elektronikus aláírását tartalmazta, azonban a meghatalmazott ügyvédi iroda elektronikus aláírását nem, továbbá a helyettesítési ügyvédi meghatalmazás elektronikus aláírást egyik fél részéről sem tartalmazott. A jogorvoslati kérelem sem a kérelmezőtől, sem az eljáró képviselőtől származó hitelesítést saját kezű aláírást, elektronikus aláírást nem tartalmazott. A jogorvoslati kérelem elektronikus úton, a DLA Piper Posztl, Nemescsói, Györfi-Tóth és Társai Ügyvédi Iroda cégkapujáról érkezett az alperes hivatali kapujára.
- [4] A 2025. július 16. napján hatályos jogszabályi rendelkezések közül az alperes a Kbt. 145. § (1) bekezdés, (1a) bekezdés a) pontja, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontja, továbbá a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvényben (a továbbiakban: Dáptv.) 19. § (5) bekezdés, 22. § (4) bekezdés, 34. § (2) bekezdés alkalmazásával, valamint a digitális állampolgárság egyes szabályairól szóló 321/2024. (XI.6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 31. § (1)-(4) bekezdései figyelembevételével, továbbá az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 18. § és 46. §-a alapján vizsgálta a kérelmet. A döntése során figyelembe vette továbbá a Kbt. 145. § (7) bekezdését és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 325. §, valamint 618. § rendelkezéseit. Ezen jogszabályok alapján megállapította, hogy az ügyvéd által ellenjegyzett jogorvoslati kérelem esetében az okirat elektronikus irattá alakítása során meg kell felelnie legalább az Üttv. 18. § (1) bekezdése szerinti követelményeknek, azaz minősített elektronikus aláírással vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátni, illetve legalább a Pp. vagy a Dáptv. szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratra vonatkozó szabályoknak meg kell felelnie az elektronikus okirat létrehozásakor és annak elektronikus úton történő továbbításakor. Mindebből az következik, hogy a Kbt. szerint a jogorvoslati kérelem benyújtásakor nem fogadható el joghatályosnak a képviselő által bármiféle hitelesítés nélkül benyújtott jogorvoslati kérelem. Álláspontja alátámasztására hivatkozott az ügyvédi képviselet esetében az okirat szerkesztésről és az elektronikus ügyintézésről szóló 11/2017. (IX.20.) MÜK szabályzat 2.2.1) pontjára.
- [5] A Pp. 325. § (3a) bekezdésében foglaltakra tekintettel rögzítette, hogy a jogorvoslati kérelem akkor felel meg a teljes bizonyító erejű magánokirat követelményének és bizonyítja a nyilatkozat megtétele idejében a nyilatkozatot tevő személynek a Dáptv. szerinti szerepkörét, ha az okiraton az aláíró a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírását vagy bélyegzőjét helyezte el. A perbeli esetben az elektronikus formában létrehozott és elektronikus úton továbbított, azonban a képviseletre jogosult személy azonosítására alkalmas akár elektronikus, akár egyéb formátumú aláírását, valamint a létrejött jogorvoslati kérelem hitelesítését semmilyen formában nem tartalmazó okirat hatálytalan, nem alkalmas arra, hogy az alperes hiánypótlás felhívást bocsásson ki vagy a jogorvoslati eljárást a jogorvoslati kérelem alapján megindítsa. A Dáptv. hatálybalépését követően 2024. szeptember 1. napjától az alpereshez benyújtásra kerülő jogorvoslati kérelemnek magából az okiratból kitűnően tartalmaznia kell legalább valamilyen hitelesítési szolgáltatás igénybevételét igazoló tanúsítványt, vagy elektronikus aláírást, ellenkező esetben nem állapítható meg, hogy a jogorvoslati kérelem az arra jogosulttól származik és a létrehozása óta a tartalma változatlan. A kérelem és mellékletei elektronikus úton kerültek

benyújtásra, azonban a jogorvoslati kérelem nem felelt meg a jogszabályban meghatározott követelményeknek.

- [6] Az alaki formai hiányossága nem pótolható, mivel a Kbt. 151. § (2) bekezdés d) pontja körében hiányosság nem merült fel, ezért ezen okból hiánypótlási felhívás kibocsátásának nem volt helye figyelemmel a Kbt. 145. § (1) bekezdésében foglaltakra. A kérelem elektronikus úton történő benyújtására és az alperes előtti képviseletre kötelező rendelkezések célja az elektronikus formában zajló jogorvoslati eljárások gyors és hatékony lefolytatása, melynek elengedhetetlen feltétele az alakilag, formailag és tartalmilag megfelelő és hiánytalan jogorvoslati kérelem. Önmagában egy elektronikus dokumentum aláírás és bármiféle hitelesítés nélkül nem alkalmas arra, hogy abból megállapítható legyen a jogi képviselő által történő előterjesztése, az így benyújtott jogorvoslati kérelem hatálytalan.
- [7] Mindezek alapján a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontja alapján – tekintettel arra, hogy az eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltételei hiányoznak, a jogorvoslati kérelem hatálytalan – a kérelmet visszautasította.

Az alperes kiegészítő végzése

- [8] Az alperes 2025. szeptember 2. napján D.457/5/2025. számú kiegészítő végzést hozott azzal, hogy rendelkezett a felperes által megfizetett igazgatási szolgáltatási díj visszatérítéséről.

A keresetlevél és a védírat

- [9] A felperes keresetében a végzés megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte.
- [10] Eljárásjogi jogsértésként hivatkozott az Ákr. 62. §-ának megsértésére, ugyanis álláspontja szerint az alperes a tényállástisztázási kötelezettségét megsértette azáltal, hogy pontatlanul rögzítette a tényállást és ennek következtében iratellenes tényállásra alapította döntését. A felperes a kérelmét a Microsec Számítástechnikai Fejlesztő Zrt. által kibocsátott e-Szigno es3 kiterjesztésű tömörített fájl formátumban, ún. e-akta formátumban nyújtotta be. Az e-aktán a felperes jogi képviselője minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírást és időbélyegzőt helyezett el. Az aláírás és időbélyegző ún. keretaláírásként és keretidőbélyegzőként az e-aktában lévő valamennyi dokumentumot aláírással és időbélyegzővel látta el. Az e-aktán elhelyezett aláírás és időbélyegző tehát az e-aktában lévő összes dokumentumhoz elválaszthatatlanul és utólag is módosíthatatlanul kapcsolódott, ezért iratellenes az alperes végzésének azon megállapítása, hogy a jogorvoslati kérelem sem a kérelmezőtől, sem az eljáró képviselőtől származó hitelesítést nem tartalmazott. Ténylegesen az e-aktából következően a felperes jogorvoslati kérelme az okiratból kitűnően tartalmazta a jogi képviselő elektronikus aláírását és időbélyegzőjét.
- [11] Elsődleges jogi érvelését arra alapította, hogy az alperes egyrészt iratellenesen, másrészt téves jogértelmezéssel állapította meg, hogy a jogorvoslati kérelem nem tartalmazta a képviseletre jogosult személy azonosítására alkalmas elektronikus aláírását és a hitelesítési szolgáltatás igénybevételét igazoló tanúsítványt. Az alperes jogértelmezése a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és a tanácsi 2014. július 23-i 910/2014/EU Rendeletben (a továbbiakban: eIDAS Rendelet) foglaltakkal is ellentétes. Részletesen hivatkozott a Microsec Számítástechnikai Fejlesztő Zrt. „az e-akta formátum specifikációja” címen közzétett tájékoztatójára, valamint bizonyítékként csatolta azt a keresetleveléhez. Az e-aktán a keretaláírás elhelyezését követően

az e-aktában szereplő dokumentumok, illetve azok tartalma nem változtatható meg, ezt alátámasztja a specifikáció által tett leírás, miszerint, ha egy e-aktán már van keretalírás, akkor már nem helyezhetünk el benne további dokumentumokat. A keretalírás az e-aktában lévő összes dokumentumra és a rajtuk lévő összes nem keretalírásra és időbélyegre vonatkozik. A felperes által benyújtott jogorvoslati kérelem tanúsítványából egyértelműen megállapítható a jogi képviselő Dáptv. szerinti ügyvédi szerepköre is. Az alperes jogértelmezése ellentétes a Dáptv. és a Korm. rendelet rendelkezéseivel, konkrétan a Dáptv. 19. § (5) bekezdésének, 22. § (4) bekezdésének, 34. § (2) bekezdésének és a Korm. rendelet 31. §-ának nem felel meg. A keretalírással ellátott e-akta önmagában teljes bizonyító erejű elektronikus okiratként funkcionál és az eljárás lefolytatására alkalmas formában tartalmazza a kérelmet. Az alperes indokolatlanul szűkítően értelmezte a formai követelményeket és ezáltal aránytalanul korlátozta az ügyféli jogok gyakorlását.

[12] Az alperes jogértelmezése ellentétes az eIDAS Rendelettel, ugyanis annak 1. cikke határozza meg a szabályozás célját, amely alapvető célkitűzése közé tartozik az uniós polgárok és a jogi személyek digitális térben való joggyakorlásának elősegítése, ezért egy olyan jogértelmezés, amely de facto vagy de jure korlátozza a jogi személyek jogérvényesítését és az elektronikus szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket, ellentétes az eIDAS Rendelet céljával. A Dáptv. és annak végrehajtási Korm. rendelete nem értelmezhető oly módon, hogy azok ellentétesek legyenek az eIDAS Rendelet célkitűzéseivel és tételes rendelkezéseivel, ugyanis az közvetlenül alkalmazandó uniós jogi aktus, amellyel ellentétes jogértelmezés az Európai Unióról szóló Szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 4. cikk (3) bekezdésében rögzített lojális együttműködés elvével ellentétes lenne. Az eIDAS Rendelet 2. cikke tartalmazza az alkalmazandó fogalom meghatározásokat melyek szükségesek a Dáptv. és a Korm. rendelet értelmezéséhez és alkalmazásához is. A 2. cikk 5. pontja határozza meg a hitelesítés fogalmát és a 9-11. pontok az elektronikus aláírás fokozott biztonságú elektronikus aláírás és ezekhez tartozó fogalom meghatározásokat tartalmazzák. A definíció meghatározása szerint nem dokumentumhoz vagy fizikai irathoz köti az elektronikus aláírás meglétét, hanem az az elektronikus adatokhoz kapcsolódik. Ebből az következik, hogy az aláírás és az okirat fogalma a digitális térben nem azonosítható a klasszikus papír alapú dokumentummal, hanem sokkal inkább egy elektronikus adatstruktúrához, adatállományhoz kötődik. Az eIDAS Rendelet 26. cikke határozza meg az elektronikus aláíráshoz kapcsolódó követelményeket, amelyeknek az elektronikus aláírásnak meg kell felelnie, a d) pont szintén adatokra vonatkozik, miszerint oly módon kapcsolódik azokhoz az adatokhoz, amelyeket aláírtak vele, hogy az adatok minden későbbi változtatása nyomon követhető. Az eIDAS Rendelet tárgyi hatálya szempontjából az aláírás tárgya nem egy fizikai irat, hanem az adat, pontosabban a digitális adattartalom, melyet az aláírás lefed és hitelesít. Ezt megerősíti az eIDAS Rendelet 2. cikk 10. pontja is. Az eIDAS Rendelet 3. cikk 35. pontja tartalmazza az elektronikus dokumentum fogalmát, mely rendkívül tágan került megfogalmazásra, és nem kapcsolódik sem formai, sem tartalmi jellemzőkhöz, ezért nem értelmezhető oly módon, hogy csak strukturált fájlokra vagy önálló fizikai dokumentumként létező iratok elektronikus megfelelőire vonatkozna.

[13] Az e-Signo program alkalmazása gyakorlatban megerősíti azt az értelmezést, miszerint az elektronikus aláírás nem csupán egyes fájl alapú okirathoz kötődhet külön-külön, hanem adott esetben egy strukturált több elemből álló elektronikus adatsomag egészére is kiterjedhet egységesen. Támogatja a konténer formátumokat, ahol egyetlen elektronikus aláírás egy teljes adatsomag együttes integritását képes biztosítani. Ez azért is releváns, mivel a hitelesítés nem az egyes fájlokra külön-külön, hanem a teljes elektronikus adatösszességre mint

logikailag egységes jognyilatkozatra történik, amely megfelel az eIDAS Rendelet 26. cikk d) pontjában foglalt követelménynek.

- [14] Hivatkozott az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) C-362/21. számú ügyben hozott ítéletben tett megállapításaira és a T-709/18. számú ítéletben foglalt jogértelmezésre, továbbá a Fővárosi Törvényszék G.41.969/2021/15. számú és a Fővárosi Ítéletábrta Gf.40.182/2022/4. számú ítéleteiben foglalt bírósági joggyakorlatra.
- [15] Véleménye szerint az alperes megsértette a Kbt. 151. § (2) bekezdés d) pontját, mivel amennyiben helytállónak bizonyulna az alperes jogértelmezése, az elektronikus aláírás vagy hitelesítés hiánya hiánypótlással pótolható lett volna, ugyanis az olyan formai hiányosságnak minősül, amelyre vonatkozóan az alperesnek hiánypótlási felhívást kellett volna kibocsátania. A Kbt. 151. § (2) bekezdés d) pontja nem csupán az elektronikus benyújtás tényét követeli meg, hanem azt is, hogy a Dáptv.-ben és a Korm. rendeletben előirt módon történjen meg az. Ez a rendelkezés kifejezetten a formai hiányosság jogorvoslására szolgál, ezért minden olyan esetben alkalmazandó, amikor nem megfelelő elektronikus csatornán vagy nem megfelelő elektronikus formában, vagy nem megfelelő elektronikus hitelesítéssel nyújtották be.
- [16] Az alperes jogsértő módon alkalmazta az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontját, eljárása sértette az Ákr. 44. §-ában foglalt hiánypótlásra vonatkozó előírásokat is, valamint az Ákr. 2. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt alapelveket, továbbá jogsértő módon hagyta figyelmen kívül a Kbt. 145. § (1a) bekezdésének c) pontját.
- [17] Az alperes jogsértő módon alkalmazta a közigazgatási hatósági eljárásban a Pp. 618. § (1) bekezdését, mivel annak alkalmazására semmilyen törvényi felhatalmazással nem rendelkezik.
- [18] A felperes eljárása megfelelt a magyar ügyvédi kamara vonatkozó 11/2017. (XI.20.) MÜK Szabályzat 2.2.1) pontjának, ez a rendelkezés ugyanis az okirat, a kérelem és mellékletei együttes vonatkozásában írja elő a hitelesítést és nem követeli meg a fájlok külön-külön történő aláírását vagy hitelesítését. Ez az értelmezés összhangban áll az Üttv. 46. § (4)-(4a) bekezdésével és a Dáptv. rendelkezéseivel. Tekintettel erre, az alperes részéről jogszerűtlen és jogszabálysértő volt azt az elvárást támasztani, hogy a jogorvoslati kérelmet és az ahhoz csatolt valamennyi mellékletet a felperes külön-külön lássa el elektronikus aláírással és hitelesítéssel.
- [19] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte és fenntartotta a határozatában foglaltakat. Álláspontja szerint az e-aktára vonatkozó állításokat a felperes nem támasztotta alá jogszabállyal, a Microsec Számítástechnikai Zrt. specifikációja nem releváns és nem is igazolja a felperes állítását. A Dáptv. és az Üttv. kifejezetten a dokumentum vonatkozásában írja elő az elektronikus aláírás szükségességét. Álláspontja szerint az elektronikus úton benyújtott dokumentum és az e-akta hasonló a papír alapú dokumentum és a boríték viszonyához, vagyis a boríték címezéséből nem állapítható meg, hogy a borítékban lévő dokumentumot ki írta, illetve ki írta alá.

A bíróság döntése és annak jogi indokai

- [20] A kereset – az alábbiak szerint – alapos.
- [21] A bíróság a Kbt. 170. § (1) bekezdése alapján indított közigazgatási perben a közigazgatási jogvitát a Kp. 4. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 124. § (5) bekezdése alapján egyszerűsített perben, tárgyaláson kívül járt el, ugyanis az Ákr. 112. § (2) bekezdés c) pontja értelmében kérelmet

visszautasító végzés ellen önálló jogorvoslatnak van helye, amelynek szabályait közbeszerzési eljárás esetén a Kbt. 169. §-a állapítja meg. Az alperesi határozat, mint közigazgatási cselekmény jogszerűségét a Kp. 2. § (4) bekezdésére figyelemmel, a Kp. 85. § (1)-(2) bekezdése értelmében a meghozatalának időpontjában fennálló tények alapján, a kereseti kérelem korlátai között vizsgálta. Az ítéleti tényállást a perbeli nyilatkozatok, a csatolt iratok és a közigazgatási eljárás iratanyaga alapján állapította meg.

- [22] A bíróság rögzíti, hogy a közigazgatási iratanyagból megállapította, hogy a felperes a jogorvoslati kérelmét a Microsec Számítástechnikai Fejlesztő Zrt. által kibocsátott e-akta formátumon elhelyezett elektronikus aláírással, időbélyegzővel és hitelesítéssel látta el. Az e-akta aláírója dr. Fejes Gábor Gyula ügyvéd volt. Figyelemmel arra, hogy az alperes által rögzített tényállás ezt a tényt nem tartalmazta, alapos volt a tényállás hiányos és iratellenes rögzítésére vonatkozó kereseti kifogás. Tekintettel ugyanakkor arra, hogy az alperes ezt a tényt nem vitatta és a védirata tartalmából következően döntése során figyelembe vette, a tényállás rögzítésének ezen hiányossága nem hatott ki az ügy érdemi megítélésére, ezért önmagában a végzés megsemmisítésére nem vezethetett.
- [23] A bíróság rögzíti, hogy a jogorvoslati kérelem formai követelményének megfelelését a Kbt. 145. § (1a) bekezdésének a) pontja határozza meg miszerint, ha e törvény másként nem rendelkezik, a Dáptv.-ben meghatározott elektronikus úton történő kapcsolattartás kötelező, továbbá (7) bekezdés előírja, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárásban az állami közbeszerzési szaktanácsadói, kamarai jogtanácsosi vagy ügyvédi képviselő kötelező.
- [24] A Dáptv. 8. § 14. pontja szerint elektronikus azonosítás: az eIDAS Rendelet 3. cikk 1. pontjában meghatározott folyamat, a 15. pontja szerint egyszerű elektronikus aláírás: az eIDAS Rendelet 3. cikk 10. pontjában meghatározott olyan aláírás, amely nem felel meg az eIDAS Rendelet 3. cikk 11. és 12. pontjában meghatározott követelményeknek. A 23. pont alapján fokozott biztonságú elektronikus aláírás: az eIDAS Rendelet 3. cikkének 11. pontja szerinti aláírás. A 38. pontja szerint minősített elektronikus aláírás: az eIDAS Rendelet 3. cikk 12. pontja szerinti aláírás.
- [25] Az eIDAS Rendelet 3. cikk
1. pontja: „elektronikus azonosítás”: a természetes vagy jogi személyt, illetve jogi személyt képviselő természetes személyt egyedileg azonosító, elektronikus személyazonosító adatok felhasználásának folyamata;
5. pontja: „hitelesítés”: olyan elektronikus folyamat, amely lehetővé teszi a természetes vagy jogi személy elektronikus azonosításának vagy az elektronikus adatok eredetének és sértetlenségének az igazolását;
10. pontja: „elektronikus aláírás”: olyan elektronikus adat, amelyet más elektronikus adatokhoz csatolnak, illetve logikailag hozzárendelnek, és amelyet az aláíró aláírásra használ;
11. pontja „fokozott biztonságú elektronikus aláírás”: olyan elektronikus aláírás, amely megfelel az a 26. cikkben meghatározott követelményeknek;
12. pontja: „minősített elektronikus aláírás”: olyan, fokozott biztonságú elektronikus aláírás, amelyet minősített elektronikus aláírást létrehozó eszközzel állítottak elő, és amely elektronikus aláírás minősített tanúsítványán alapul;

14. pontja: „elektronikus aláírás tanúsítványa”: olyan elektronikus igazolás, amely az elektronikus aláírást érvényesítő adatokat egy természetes személyhez kapcsolja, és igazolja legalább az érintett személy nevét vagy álnévét;

15. pontja: „elektronikus aláírás minősített tanúsítványa”: olyan, elektronikus aláírás céljára használt tanúsítvány, amelyet minősített bizalmi szolgáltató bocsát ki; és amely megfelel az I. mellékletben megállapított követelményeknek;

35. pontja: „elektronikus dokumentum”: elektronikus formában, különösen szöveg, hang-, képi vagy audiovizuális felvétel formájában tárolt bármilyen tartalom.

- [26] A Korm. rendelet 31. § (1) bekezdés a) pontja kimondja, hogy hiteles az elektronikus dokumentum, ha az teljes bizonyító erejű magánokiratnak vagy közokiratnak minősül, és – ha jogszabály így rendelkezik – elektronikus időbélyegzővel látták el.
- [27] A Kbt. 145. § (1a) bekezdés által előírt elektronikus kapcsolattartás szabályait a Dáptv., valamint a Korm. rendelet határozza meg. Az elektronikus kapcsolattartás szabályaihoz hozzátartozik az elektronikus kapcsolattartásra szolgáló elérhetőség mellett az elektronikus kapcsolattartás feltételül meghatározott elektronikus azonosítási kötelezettség és az elektronikus kapcsolattartás útján benyújtott hiteles elektronikus dokumentumok formai szabályai. A Korm. rendelet 31. §-a határozza meg, hogy akkor hiteles az elektronikus dokumentum, vagyis akkor felel meg az elektronikus kapcsolattartás szabályainak, ha az teljes bizonyító erejű magánokiratnak vagy közokiratnak minősül és a jogszabály így rendelkezik elektronikus időbélyegzővel látták el.
- [28] A teljes bizonyító erejű magánokirat fogalmát a Pp. 325. §-a határozza meg, miszerint az (1) bekezdés f) pontja szerint teljes bizonyító erejű a magánokirat, ha az elektronikus okiraton az aláíró a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírását vagy bélyegzőjét helyezte el, és – amennyiben jogszabály úgy rendelkezik – azon időbélyegzőt helyez el; és a h) pontja kimondja, hogy teljes bizonyító erejű a magánokirat, ha olyan, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott szolgáltatás, vagy zárt rendszerben alkalmazott, tanúsított bizalmi szolgáltatás keretében jött létre, ahol a szolgáltató az okiratot a kiállító azonosításán keresztül a kiállító személyéhez rendeli és a személyhez rendelést a kiállító saját kezű aláírására egyértelműen visszavezethető adattal együtt vagy az alapján hitelesen igazolja; továbbá a szolgáltató az egyértelmű személyhez rendelésről kiállított igazolást elektronikus dokumentumba kapcsolt, elválaszthatatlan záradékba foglalja és azt az okirattal együtt legalább minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus bélyegzővel és minősített időbélyegzővel látja el. A bíróság megállapította, hogy a felperes alappal hivatkozott arra, hogy ezt meghaladóan a Pp. semmilyen más rendelkezése nem volt alkalmazandó az alperes eljárásában, így a Pp. 618. §-a sem, az arra való hivatkozás jogszerűtlen volt az alperes részéről.
- [29] Az alperes és a felperes közötti jogértelmezési vita abban állt, hogy az elektronikus okirat, illetve elektronikus dokumentum fogalma hogyan értelmezhető: fájlként, egyenként tekinthető egy-egy fájl kizárólag önmagában különálló elektronikus dokumentumnak, illetve okiratnak, vagy a Dáptv. előírásainak megfelel több fájl egy elektronikus aktában történő elhelyezése oly módon, hogy az egy egységes elektronikus dokumentumnak minősül, amely egy elektronikus aláírással hitelesíthető és ily módon előterjeszhető az elektronikus kapcsolattartás szabályai szerint. A felperes helytállóan hivatkozott e tekintetben az eIDAS

Rendelet közvetlen alkalmazandóságára, amelyre a Dáptv. fent idézett fogalommeghatározásai is utalnak.

- [30] A bíróságnak a jogértelmezés során elsősorban az EUSZ 4. cikke szerinti lojális együttműködés követelményét kellett szem előtt tartania, mely alapján a tagállamok tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását. Ebből következően a nemzeti jogszabályokat olyan módon kell megalkotni és alkalmazni, hogy az összhangban legyen az irányadó uniós aktusokkal, és előmozdítsák az abban foglalt célok elérését. Az EUB C-518/11. számú UPC Nederland BV kontra Gemeente Hilversum ügyben 2013. november 7-én hozott ítélet 59. pontjában rögzítette, hogy az uniós joghoz tartozó területeken a tagállami hatóságokat köti a lojális együttműködés elve. Ezen elv szerint a Szerződésekből és az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében megteszik a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását. Figyelemmel erre, az alperes és a bíróság jogalkalmazása nem vezethet az uniós célkitűzésekkel és tételes joggal ellentétes eredményre.
- [31] Az eIDAS elektronikus dokumentum alatt – a fent idézett fogalommeghatározásból következően – nem fájlokat ért, hanem elektronikus formában tárolt bármilyen tartalmat. A 2. cikk 10. pontjában meghatározott elektronikus aláírás szintén nem egyetlen fájlra vonatkozik és még csak nem is elektronikus dokumentumra, hanem a fogalommeghatározás szerint az olyan elektronikus adat, amelyet más elektronikus adatokhoz csatolnak, illetve logikailag hozzárendelnek és amelyet az aláíró aláírásra használ. Ebből következően az elektronikus aláírás bármekkora és bármennyi, akár több típusú fájlformátumból álló digitális adatállományra alkalmazható. Az elektronikus aláírás fogalma képezi az alapját a fokozott biztonságú elektronikus aláírás és a minősített elektronikus aláírás eIDAS Rendeletbeli fogalmainak is, tehát ezek is csak azzal azonosan értelmezhetőek és alkalmazhatóak.
- [32] A felperes helytállóan hivatkozott az eIDAS Rendelet 26. cikkére, amely a fokozott biztonságú elektronikus aláírásra vonatkozó követelményeket rögzíti. A 27. cikk a tagállamok közigazgatási szervei által nyújtott online szolgáltatásra a Bizottság végrehajtási jogi aktusában meghatározott speciális referenciaformátumok alkalmazását követeli meg. Az eIDAS Rendelet 27. cikke által hivatkozott elektronikus aláírás referenciaformátumait a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról szóló 910/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 27. cikkének (5) bekezdése és 37. cikkének (5) bekezdése szerint a közigazgatási szervek által elismert fokozott biztonságú elektronikus aláírások és fokozott biztonságú bélyegzők formátumaira vonatkozó specifikációk meghatározásáról szóló 2015/1506 (2015. szeptember 8.) bizottsági (EU) végrehajtási határozat (a továbbiakban: Vh. Határozat) írja elő, melynek 1. cikke szerint az eIDAS Rendelet 27. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint fokozott biztonságú elektronikus aláírást vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírást előíró tagállamok elismerik az XML, CMS és PDF formátumú, B, T vagy LT megfelelőségi szintű fokozott biztonságú elektronikus aláírásokat, valamint a kapcsolódó aláírás-konténert tartalmazó fokozott biztonságú elektronikus aláírásokat, amennyiben az aláírások megfelelnek a mellékletben foglalt technikai specifikációnak. A Vh. Határozat 3. cikke előírja, hogy az eIDAS rendelet 37. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint fokozott biztonságú elektronikus bélyegzőt vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus bélyegzőt előíró tagállamok elismerik az XML, CMS és PDF formátumú, B, T vagy LT megfelelőségi

szintű fokozott biztonságú elektronikus bélyegzőket, valamint a kapcsolódó aláírás-konténer tartalmazó fokozott biztonságú elektronikus bélyegzőket, amennyiben a bélyegzők megfelelnek a mellékletben foglalt technikai specifikációnak. A Vh. Határozat melléklete szerint A határozat 1. cikkében említett kapcsolódó aláírás-konténernek meg kell felelnie az alábbi ETSI technikai specifikációnak:

A kapcsolódó aláírás-konténer alapprofilja	ETSI TS 103174 v.2.2.1
--	------------------------

A határozat 3. cikkében említett kapcsolódó bélyegzőkonténernek meg kell felelnie az alábbi ETSI technikai specifikációnak:

A kapcsolódó bélyegzőkonténer alapprofilja	ETSI TS 103174 v.2.2.1.
--	-------------------------

- [33] A felperes nem vitatottan olyan e-akta konténer fájlban nyújtotta be a jogorvoslati kérelmét és annak mellékleteit, amelyet az e-aktán elhelyezett minősített elektronikus aláírás-konténerrel és minősített konténer időbélyegzővel hitelesített. Ezek szolgáltatója a Microsec Számítástechnikai Zrt. volt, mely a bizalmi szolgáltatásokkal kapcsolatos nyilvántartások vezetésére felhatalmazott Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH) nyilvántartásában, mint minősített bizalmi szolgáltató szerepel. Az eIDAS Rendelet 22. cikke szerint vezetett bizalmi listán minősített bizalmi szolgáltatóként szereplő Microsec Számítástechnikai Zrt. által kibocsátott elektronikus aláírás és bélyegző eIDAS Rendeletnek való megfelelését az NMHH mint bizalmi szolgáltató felügyeleti tevékenysége garantálja. Ezzel összefüggésben van relevanciája a felperes által hivatkozott és csatolt szolgáltatás technológiai specifikációjának, mivel a hatóság által felügyelt nyilvántartás szerint az aIDAS rendelet által megkövetelt biztonsági és hitelesítési előírásoknak megfelel.
- [34] A felperes által hivatkozott specifikáció 1. pontja szerint „[A]z elektronikus akta (e-akta) elnevezés alatt az Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium részére az elektronikus cégeljárás kapcsán a Microsec Zrt. által kifejlesztett olyan fájlformátumot értünk, amely dokumentumokat, és a dokumentumokon elektronikus aláírásokat és időbélyegeket tartalmaz. A dokumentumokon elhelyezett aláírások szabványos, az ETSI által kidolgozott ETSI TS 101 903 (XAdES) specifikáció v1.2.2, v1.3.2 vagy v1.4.2 verziójának megfelelő ún. XAdES aláírások lehetnek.”. A fent idézett Vh. Határozat mellékletében megjelölt Electronic Signatures and Infrastructures (ESI) által kiadott ASiC Baseline Profile ETSI TS 103174 v.2.2.1 specifikáció 2.1 pontja [2] bekezdése nevesíti a Microsec e-akta formátum specifikációjában megjelölt „ETSI TS 101 903: "Electronic Signatures and Infrastructures (ESI); XML Advanced Electronic Signatures (XAdES)" referenciaformátumot mint szükséges követelményt. Figyelemmel erre, a felperes a keresetében hivatkozott specifikációval igazolta, hogy az általa benyújtott e-akta az eIDAS Rendelet 27. cikke által elfogadni rendelt minősített tanúsítványon alapuló, a Vh. Határozat szerinti referenciaformátumban, minősített fokozott biztonságú elektronikus aláírás-konténerrel hitelesített elektronikus dokumentumkonténer formátumban került előterjesztésre.
- [35] A Microsec e-akta formátum specifikáció 2. pontja szerinti leírás alapján „az e-akta egy XML fájl, amelyben a bináris elemek (pl. dokumentumok, tanúsítványok) base64 kódolással szerepelnek. Egy e-aktában dokumentumok helyezkedhetnek el, amelyekhez Dublin Core szerinti metaadatok kapcsolódhatnak, és a dokumentumokon XAdES aláírások vagy

időbélyegek lehetnek. Az aláírás vagy időbélyeg, vagy csak egyetlen dokumentumhoz, vagy pedig az aktában lévő összes dokumentumhoz kapcsolódik (ez utóbbi esetben keretaláírásnak vagy keretidőbélyegnek is nevezzük). A keretaláírások (és keretidőbélyegek) az aktában lévő összes dokumentumon, valamint a dokumentumokon lévő (nem keret-) aláírásokon és időbélyegeken helyezkednek el.” Tekintettel erre, a keretaláírás és keretidőbélyeg a Vh. Határozat aláírás-konténerének és bélyegzőkonténerének megfelelő fogalom, amely az aktában lévő összes dokumentumon helyezkedik el. Ez kizárólag úgy értelmezhető, hogy az aktában lévő összes dokumentum tekintetében teljesíti az eIDAS Rendelet 26. cikke szerinti követelményeket, azaz kizárólag az aláíróhoz köthető; alkalmas az aláíró azonosítására; olyan, elektronikus aláírás létrehozásához használt adatok felhasználásával hozzák létre, amelyeket az aláíró nagy megbízhatósággal kizárólag saját maga használhat, valamint olyan módon kapcsolódik azokhoz az adatokhoz, amelyeket aláírtak vele, hogy az adatok minden későbbi változása nyomon követhető. Ezen adatok a felperes által elhelyezett elektronikus aláírás metaadataiból láthatóak: dr. Fejes Gábor Gyula ügyvéd szerepkörben helyezte el az elektronikus aláírást ETSI EN 1.0.0. XAdES verziójú aláírás időbélyeggel 2025.07.16. 16:50:31 időpontban, 2025.07.16. 16:50:42 aláírás utáni megbízható időponttal. Ez egyértelműen kielégíti az azonosítás követelményét és a teljes e-aktára vonatkozóan biztosítja a benne lévő adatok változásmentességét, a változások nyomon követhetőségét.

- [36] A felperes által alkalmazott elektronikus dokumentum hitelesítés – az alperes álláspontjával ellentétben – teljes egészében biztosítja a jogorvoslati kérelem mint egységes elektronikus dokumentum hitelességét és megváltoztathatatlanságát, mivel azáltal, hogy a csatolt fájlok nem egyenként kerültek aláírásra, hanem egységes elektronikus dokumentumként a kérelem teljes adatállománya – valamennyi melléklettel, fájlal, csatolmánnyal –, nem csak az egyes fájlok, de az adatállomány egésze sem változtatható az aláírást követően. Így nem lehet kétséges, hogy pl. valamennyi hivatkozott melléklet csatolásra került-e, mivel a teljes e-akta minősül a teljes jogorvoslati kérelemnek, függetlenül attól, hogy hány fájlból, mellékletből, egyéb adatból áll össze.
- [37] A felperes alappal érvelt azzal, hogy az elektronikus úton előállított és elektronikus formában benyújtott dokumentumok esetében nem lehet a hagyományos papír alapú okirat fogalmát alkalmazni, illetve a kettőt összemosni. Az elektronikus és a papír alapú dokumentumoknak mások a formai követelményei. Elektronikus dokumentumon nem kizárólag a hagyományos papír alapú okiratok elektronikus okirattá alakítását értjük. Így nem feltétele az elektronikus okirat hitelességének, hogy azt a kiállító saját kezű aláírásával lássa el és ennek képe a megjelenített dokumentumon látható legyen. Az elektronikus dokumentum hitelesítés feltételeit a fent idézett Korm. rendelet határozta meg, amely a Pp. 325. §-a által előírt teljes bizonyító erejű magánokiratra utal. Ennek alaki feltétele a minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírás, illetve időbélyegző, amik az eIDAS Rendelet által meghatározott fogalmak és tételes szabályok szerint értelmezendők. Az uniós jogi és jogszabályi előírások nem önálló fájlokat említenek, sem kizárólag papír alapú okiratok elektronikus okirattá alakításáról rendelkeznek. Az elektronikus aláírás az uniós és a nemzeti jog értelmében elektronikus adatokhoz fűzött minősített hitelesítés funkciójú szintén elektronikus adat formátumú aláírás. Az ily módon aláírt elektronikus adatok többféle formátumban, nagyságban, fájlankénti bontásban megjelenhetnek, amely nem befolyásolja az aláírás hitelességét. Az aláírás hitelességét a hatósági nyilvántartásba vett minősített bizalmi szolgáltató garantálja, ezért az ilyen elektronikus aláírással lefedett teljes adatállomány hiteles elektronikus dokumentumnak minősül a Korm. rendelet 31. §-a értelmében.

- [38] Ezen feltételeknek a felperes által alkalmazott hitelesítés megfelelt. A felperes által előterezített elektronikus akta, mint konténer fájl teljesíti azokat a biztonsági követelményeket, amelyeket az eIDAS és a Dáptv. előír, így egyértelműen azonosítja a dokumentum beküldőjét, szerepkörét, az aláírás dátumát és biztosítja annak megváltoztathatatlanságát, az elektronikus aláírás és időbélyegző elhelyezését követően, amely az egész akta tartalmára kiterjed. Figyelemmel erre az elektronikus aktában elhelyezett fájlok mindegyikére kiterjed a dr. Fejes Gábor Gyula ügyvéd által elhelyezett, minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírás és időbélyegző. Nem szükséges az egyes fájlokat egyenkénti elektronikus aláírással és időbélyegzővel ellátni, ilyen követelményt sem a Dáptv. sem Korm. rendelet, sem az eIDAS Rendelet nem állít.
- [39] A védiratban említett hasonlat a borítékra vonatkozóan teljesen téves, mivel az elektronikus aláírás nem a címzetre utal, és nem az elektronikus beküldési móddal áll összefüggésben, azt a szolgáltató által rendszeresített űrlap és elektronikus benyújtási útvonal határozza meg, nem a felperes által alkalmazott elektronikus aláírás.
- [40] Az Üttv. 46. § (4) bekezdése szerint, ha az ügyvéd az elektronikus okirati formába alakítás során az elektronikus másolaton a 18. § (1) bekezdése szerinti követelményeknek megfelelő elektronikus aláírást és időbélyegzőt helyez el az ellenkező bizonyításig úgy kell tekinteni, hogy az elektronikus okirat a papír alapú okirattal az időbélyegzőben megjelölt időpontban mindenben megegyezett. Az alperesnek a jogorvoslati kérelem Kbt. 145. § (1a) bekezdésének való megfelelése vizsgálata során kizárólag azt kellett ellenőriznie, hogy a felperes által benyújtott elektronikus dokumentáción megtalálható-e a minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírás és időbélyegző. Ezen túlmenően alaki, formai követelményeket saját maga nem állíthatott fel, ideértve a felek saját kézi aláírásának meglétét vagy hiányát tekintettel arra, hogy az Üttv. szabályai szerint a jogi képviselő felelős az általa benyújtott elektronikus dokumentumok tartalmának hitelességéért, aminek ellenőrzésére, felülvizsgáltára az alperes nem rendelkezik felhatalmazással. Ha a jogi képviselő az Üttv. megsértésével állítana ki és használna fel hatósági eljárásban elektronikus dokumentumot, annak kivizsgálása és jogkövetkezményeinek megállapítása egyéb jogi útra tartozik, nem az alperes hatáskörébe. Figyelemmel erre, amennyiben a jogi képviselő által benyújtott elektronikus dokumentáció megfelel a Dáptv., a Korm. rendelet és az eIDAS Rendelet által felállított követelményeknek, azt az alperesnek be kell fogadnia és tartalmilag vizsgálnia a Kbt. és Ákr. előzetes vizsgálatra vonatkozó egyéb szabályai szerint és ha annak feltételei fennállnak, érdemben elbírálnia az ily formában benyújtott jogorvoslati kérelmet.
- [41] A fentiekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy az alperes téves jogértelmezése következtében jogszabálysértő módon utasította vissza a felperes jogorvoslati kérelmét az Ákr. 46. § (1) bekezdése alkalmazásával, mivel az a közigazgatási iratanyag alapján megállapíthatóan teljes mértékben megfelelt a Kbt. 145. § (1a) bekezdésben foglalt, Dáptv. által előírt elektronikus kapcsolattartás követelményének. Erre figyelemmel a hiánypótlás elmaradásával kapcsolatos érveket a bíróság nem vizsgálta.
- [42] A bíróság rögzíti, hogy a felperes nem terjesztett elő az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére vonatkozóan sem határozott kérelmet, sem arra vonatkozó jogi indokolást, ezért nem volt olyan indítvány, amiről a bíróságnak végzésben döntenie kellett volna. Az ügy eldöntéséhez nem volt szükség az uniós jog EUB általi értelmezésére, mivel a

perben alkalmazandó uniós jog világos, egyértelmű, mellyel kapcsolatban nem merült fel értelmezési kérdés.

- [43] A fentiekre tekintettel a bíróság az alperes végzését a Kp. 89. § (1) bekezdés b) pontja és 92. § (1) bekezdés b) és c) pontjai alapján megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásban az alperesnek a fent rögzített jogértelmezés figyelembevételével meg kell állapítania, hogy a felperes a jogorvoslati kérelmét a Kbt. 145. § (1a) bekezdésének megfelelően terjesztette elő, az abban foglalt formai követelményeket teljesítette és ennek megfelelően kell a jogorvoslati kérelem Kbt. szerinti további vizsgálatát elvégeznie.
- [44] A bíróság az alperest a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a jogi képviselővel eljáró felperes perköltségének megfizetésére kötelezte. A felperes a 2024/17 (XII.9.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2. § (1) bekezdés a) alapján kérte megállapítani a perköltséget a megbízási szerződésben kikötött 130 euró/óra munkadíj alapján 60,4 elszámolt munkaóra összesen 4 094 899 forint összegben. A bíróság megvizsgálta a csatolt ügyvédi megbízási szerződést, de abból nem volt megállapítható egyértelműen, hogy az a jelen bíróság előtti perképviselőre is kiterjed tekintettel arra, hogy a megbízási tárgyában „magyar versenyjogi, közbeszerzési és kereskedelmi jogi tanácsadás” szerepel, a perképviselő nem került feltüntetésre a megbízási szerződésben. Továbbá a megbízási szerződés létrejöttének időpontja a benyújtott dokumentumból nem állapítható meg, azon keltezés nem szerepel, ezért a bíróság azt sem tudta megállapítani, hogy a kereset benyújtásának időpontjában hatályos volt a csatolt ügyvédi megbízási szerződés. Tekintettel erre, a bíróság nem a megbízási szerződésben kikötött munkadíj alapján állapította meg a perköltséget, hanem az IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerint meghatározott ügyvédi óradíjjal számolva, alapul véve a felperes által felszámított 60,4 munkaórát. A bíróság rögzíti, hogy a felszámított munkadíjra és munkaórára az alperes részéről mérséklés iránti kérelem nem érkezett, ezért a felperes által felszámított munkaráfordítás mérséklése az IM rendelet 4. §-a szerinti kizárt volt.
- [45] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 45/A. § (1) bekezdése szerint meghatározott összegű kereseti illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában nevesített személyes illetékmentességére figyelemmel a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései alapján az állam terhén marad.
- [46] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kbt. 172. § (6) bekezdése, valamint a Kp. 99. § (4) bekezdése és 126. § (3) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. november 25.

dr. Sára Katalin s.k.
a tanács elnöke

dr. Pártay-Czap Sarolta s.k.
előadó bíró

dr. Szilágyi-Horváth Eszter s.k.
bíró

